

SPIRYTUSY	NORMA BRANŻOWA	BN-74
	Ogólny środek skażający	8141-02
		Zamiast BN-62/8141-02
		Grupa katalogowa XII 70

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest ogólny środek skażający stosowany do sporzadzania denaturatu.

1.2. Określenia

1.2.1. Ogólny środek skażający — mieszanina różnych produktów rozpuszczalnych w spirytusie i nadających mu cechy artykułu niekonsumpcyjnego.

1.2.2. Partia ogólnego środka skażającego — określona ilość środka skażającego wyprodukowana przez jeden zakład według tej samej recepty i przeznaczona do jednorazowego odbioru w jednokrotnych opakowaniach.

2. OZNACZENIE

OGÓLNY ŚRODEK SKAŻAJĄCY BN-74/8141-02

3. WYMAGANIA

Lp.	Cechy	Wymagania
1	Wygląd zewnętrzny	płyn klarowny, bezbarwny albo o zabarwieniu żółtym lub brązowym; dopuszcza się zanieczyszczenia mechaniczne opadające na dno naczynia w ciągu 2 godz oraz nieznaczną opalizację płynu
2	Intensywność zabarwienia	nie ciemniejsza od roztworu zawierającego 150 cm ³ 0,1n jodu w 1 dm ³ wody
3	Zapach	przykry, lecz nie odrażający
4	Próba na wyczuwalność zapachową w rozcieńczeniu 1 : 25 000	dodatnia
5	Gęstość w 20°C, g/cm ³	nie wyższa niż 0,900
6	Ilość destylatu otrzymanego w granicach temperatur 50 ÷ 170°C, % obj., nie mniej niż	90
7	Rozpuszczalność w spirytusie	całkowita
8	Próba odkażania za pomocą destylacji	ujemna

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Ogólny środek skażający należy nalewać do beczek lub cystern stalowych. Cysterny i beczki powinny być po napełnieniu zaplombowane w taki sposób, aby bez naruszenia plomby nie można było ich otworzyć. Na każdej cysternie z ogólnym środkiem skażającym powinny być umieszczone znaki wg PN-67/O-79252. Każda beczka z ogólnym środkiem skażającym powinna mieć dna pomalowane na kolor żółty; na zewnętrznej stronie dna należy umieścić nalepki ostrzegawcze oraz wyraźny i trwały napis zawierający co najmniej następujące dane:

- oznaczenie wg rozdz. 2,
- numer beczki,
- nazwę lub znak właściciela beczki,
- pojemność nominalną beczki, dm³,
- tarę, kg.

4.2. Przechowywanie. Ogólny środek skażający powinien być przechowywany w zbiornikach lub beczkach stalowych. Opakowania, w których przechowywany jest ogólny środek skażający, powinny mieć napisy ostrzegawcze: „Ostrożnie — środek szkodliwy” i „Uwaga — łatwo zapalne”.

4.3. Transport. Ogólny środek skażający należy przewozić zgodnie z obowiązującymi Przepisami o przewozie materiałów niebezpiecznych z tym, że list przewozowy powinien zawierać oznaczenie wg rozdz. 2.

5. BADANIA

5.1. Program badań

5.1.1. Badania pełne obejmują:

- sprawdzanie wyglądu zewnętrznego,
- oznaczanie intensywności zabarwienia,
- sprawdzanie zapachu,
- próbę na wyczuwalność zapachową,
- oznaczanie gęstości,
- oznaczanie ilości otrzymanego destylatu,
- oznaczanie rozpuszczalności w spirytusie,
- próbę odkażania za pomocą destylacji.

Badania pełne należy przeprowadzić co najmniej raz na kwartał w przypadku zmiany recep-

Zgłoszona przez Przedsiębiorstwo Przemysłu Spirytusowego POLMOS

Ustanowiona przez Dyrektora Przedsiębiorstwa Przemysłu Spirytusowego POLMOS dnia 8 listopada 1974 r. jako norma obowiązująca w zakresie produkcji i obrotu od dnia 1 lipca 1975 r. (Dz. Norm. i Miar nr 35/1974 poz. 117)

ty ogólnego środka skażającego, na żądanie odbiorcy oraz w przypadku badań rozjemczych.

5.1.2. Badania niepełne obejmują:

- sprawdzanie wyglądu zewnętrznego,
- sprawdzanie zapachu,
- oznaczanie gęstości,
- oznaczanie rozpuszczalności w spirytusie.

Badania niepełne należy przeprowadzać dla każdej partii ogólnego środka skażającego.

5.2. Pobieranie próbek — wg PN-74/A-79527.

5.3. Opis badań

5.3.1. Sprawdzanie wyglądu zewnętrznego przeprowadzać przez bezpośrednie oglądanie próbki w naczyniu ze szkła bezbarwnego. W przypadku stwierdzenia obecności zanieczyszczeń mechanicznych należy określić czas ich opadania po skłóceniu zawartości naczynia z próbką.

5.3.2. Oznaczanie intensywności zabarwienia. Do próbki płaskodennej z bezbarwnego szkła o wymiarach: średnica zewnętrzna 18 mm, wysokość około 120 mm wlać około 10 cm³ badanego ogólnego środka skażającego, a do drugiej takiej samej próbki roztwór zawierający 150 cm³ 0,1n jodu w 1 dm³ wody.

Wysokość płynu w obu próbkach powinna być jednakowa.

Próbki wstawić do ciemni Kuczerowa i porównać barwę cieczy w obu próbkach.

5.3.3. Sprawdzanie zapachu określać przez wachanie próbki w otwartym naczyniu.

5.3.4. Próba wyczuwalności zapachowej. Do trzech kolb stożkowych odmierzyć po 50 cm³ spirytusu rektyfikowanego zwykłego wg PN-74/A-79522. Do pierwszej kolby wlać 0,5 cm³ badanego ogólnego środka skażającego i płyn dobrze wymieszać. Następnie z pierwszej kolby pobrać 0,5 cm³ płynu i wlać do drugiej kolby. Po zmieszaniu płynu w kolbie drugiej pobrać 1 cm³ płynu z tej kolby i wlać do trzeciej kolby. Płyn wymieszać oraz sprawdzić zapach wg PN-71/A-79528. Próba powinna wykazywać zapach środka skażającego.

5.3.5. Oznaczanie gęstości przeprowadzać w temperaturze 20°C przy pomocy areometru z działką co 0,001 g/cm³. Można również określić pograżenie alkoholomierza w 20°C i gęstość odczytać z Użytkowych tablic spirytusowych.

5.3.6. Oznaczanie ilości destylatu otrzymywanego w granicach temperatur 50 ÷ 170°C przeprowadzać wg BN-64/8141-01.

5.3.7. Oznaczanie rozpuszczalności w spirytusie. Do 100 cm³ spirytusu porektyfikacyjnego wg PN-74/A-79525 odmierzonego do kolby stożkowej pojemności 200 cm³ wlać 20 cm³ badanego ogólnego środka skażającego, płyn skłócić i obserwować, czy po odstaniu nie występuje rozwarstwienie lub zmętnienie cieczy. Ogólny środek skażający uznaje się za rozpuszczalny w spirytusie, jeżeli nie stwierdzi się rozwarstwienia lub zmętnienia cieczy.

5.3.8. Próba odkażania za pomocą destylacji. Do kolby destylacyjnej pojemności 2 dm³ wlać 200 cm³ spirytusu rektyfikowanego zwykłego wg PN-74/A-79522, dodać 3 cm³ badanego ogólnego środka skażającego oraz 300 cm³ wody i wrzucić kilka kawałków pumeksu. Kolbę połączyć za pomocą deflegmatora Golodetza (birektyfikatora) z chłodnicą Liebiga o długości płaszcza chłodzącego co najmniej 40 cm. Na wylot chłodnicy nałożyć przedłużacz doprowadzający skroploną ciecz do odbieralnika, uruchomić dopływ wody do chłodnicy i kolbę ogrzewać w taki sposób, aby szybkość destylacji nie przekraczała 2 kropel na sekundę. Odebrać kolejno 4 frakcje destylatu po 100 cm³, następnie wykonać sprawdzenie zapachu i smaku każdej frakcji destylatu. Każda frakcja powinna wykazywać zapach i smak środka skażającego i nie nadawać się do picia.

5.3.9. Interpretacja wyników badań. Wartości liczbowe występujące w normie należy interpretować wg PN-70/N-02120 p. 3.3.2 (metoda Z).

5.3.10. Ocena wyników badań. Partię ogólnego środka skażającego należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli wyniki badań pełnych lub niepełnych spełniają wymagania podane w rodz. 3 i 4.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Przedsiębiorstwo Przemysłu Spirytusowego POLMOS.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-62/8141-02

- a) wprowadzono temperaturę odniesienia 20°C,
- b) zmieniono granice wrzenia, dostosowując je do stosowanych obecnie ogólnych środków skażających,
- c) usunięto oznaczanie liczby zmętnienia i próbę na rozwarstwienie jako nie adekwatne do stosowanych środków skażających i nieistotne dla ich oceny,
- d) uściślono przepisy o pakowaniu, przechowywaniu i transporcie.

3. Normy i dokumenty związane

PN-74/A-79522 Spirytus rektyfikowany
PN-74/A-79525 Spirytus. Spirytus porektyfikacyjny
PN-74/A-79527 Spirytus. Pobieranie próbek
PN-71/A-79528 Spirytus. Metody badań
PN-70/N-02120 Zasady zaokrąglania i zapisywania liczb
PN-67/O-79252 Produkty w opakowaniach transportowych. Znaki i znakowanie. Wymagania podstawowe
BN-64/8141-01 Wyższe alkohole. Alkohol n-propylowy techniczny, alkohol izobutyłowy techniczny, alkohole amyłowe techniczne

Użytkowe tablice spirytusowe, Dziennik Urzędowy CUIIM 1968, nr 24 (1894) poz. 2, 875/1,1

Przepisy o przewozie koleją materiałów i przedmiotów niebezpiecznych (PMN) z dnia 15 września 1968 r. (Dz. T i ZK. nr 20, poz. 84 z 1968 r.)

Rozporządzenie Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 27 listopada 1971 r. w sprawie bezpieczeństwa ruchu przy przewozie materiałów niebezpiecznych na drogach publicznych (Dz. U. PRL nr 35 poz. 310 z 17 grudnia 1971 r.)

Specjalne warunki przewozu towarów niebezpiecznych w międzynarodowej kolejowej komunikacji towarowej — stanowiące załącznik nr 4 do Umowy SMGS (Dz. T i ZK nr 7 poz. 35 z 1966 r.)

Regulamin międzynarodowy dla przewozu koleją towarów niebezpiecznych — RID stanowiący załącznik 1 do konwencji CIM (Dz. U. PRL nr 21 poz. 137 z dnia 29 czerwca 1968 r.)

4. Autor projektu normy — mgr inż. Tadeusz Muszkat.